

Luonnonhaittakorvaukset

Rahasto

Maaseuturahasto

Toimenpidetyyppi, johon kuuluu

Luonnonhaitat ja muut aluekohtaiset haitat

Alueellinen kattavuus

Manner-Suomi

Tähän liittyvät erityistavoitteet

Tuen antaminen riittävien maataloustulojen ja maatilojen selviytymiskyvyn varmistamiseksi koko unionin alueella, jotta saataisiin parannettua elintarviketurvaa. (art. 6.1(a))

Tulosindikaattorit

- **R.7 Tukien lisääminen sellaisilla alueilla sijaitseville maataloille, joilla on erityistarpeita:**
Lisätuen prosenttiosuus hehtaaria kohti alueilla, joilla on suuremmat tarpeet (keskiarvoon verrattuna)

Tuensaaja

Tuensaaja on aktiiviviljelijä (Luku 4.1).

Vaatimukset, joilla tehokkaasti vastataan erityistavoitteisiin

Luonnonhaittakorvauksien tavoitteena on turvata maataloustuotannon jatkuminen pohjoisesta sijainnista aiheutuvista epäsuotuisista ilmasto-oloista huolimatta ja estää maatalousmaan hylkääminen viljelykäytöstä maksamalla korvausta näissä oloissa toimiville viljelijöille.

Luonnonhaittakorvauksien hehtaarikohtainen määrä hehtaaria kohti alenee tilakoon kasvaessa (Taulukko 1). Tässä käytetään seuraavia pinta-alojen rajoja.

Taulukko 1. Luonnonhaittakorvauksien aleneminen (degressio) tilakoon mukaan alueella, joilla on luonnonolosuhteista johtuvia huomattavia rajoitteita

Tilan peltoala	Maksettavan luonnonhaittakorvauksen suhteellinen osuus täydestä korvauksesta/ha
150 hehtaariin asti	100 %
150 ha ylittävästä peltoalasta 300 hehtaariin asti	90 %
300 ha ylittävästä peltoalasta	80 %

Luonnonhaittakorvauksia maksetaan viljelijän korvauskelpoisille hehtaareille (Luku 4.1 Maatalousmaa), jos korvauskelpoisen maatalousmaan ala on vuosittain vähintään 5 ha. Ympäristönurmien ja kesantojen osuus saa olla enintään 25 % korvaukseen oikeutetusta luonnonhaittakorvausalasta.

Tukikelpoisuusedellytykset

Viljelijän on noudatettava luonnonhaittakorvauksien ehtoja koko maatalousmaallaan sekä ehdollisuuden vaatimuksia, maatalousmaan, maataloustoiminnan ehtoja sen vuoden ajan, jolta korvausta haetaan.

Korvaustasot / laskentametodit

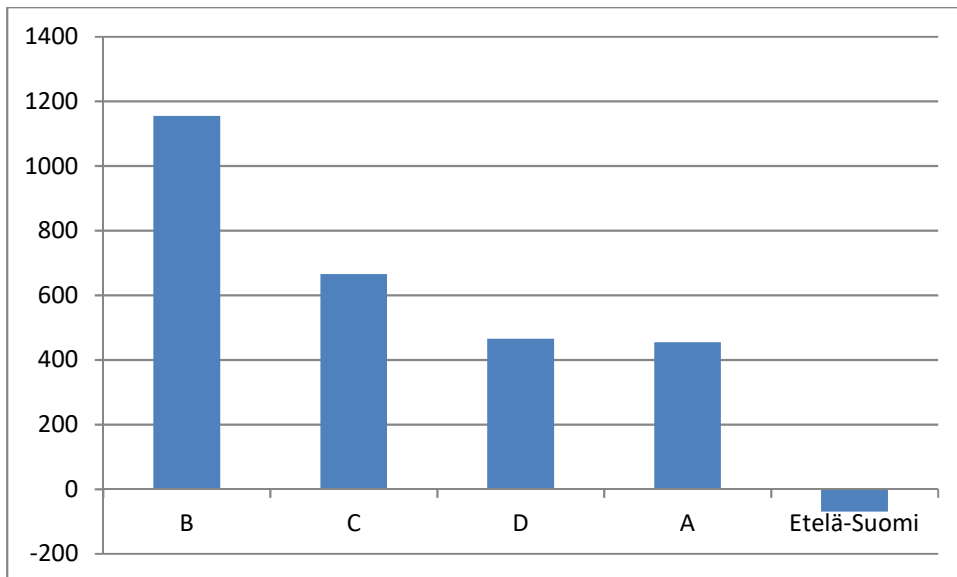
Maatalouden kirjanpidon tietoverkoston FADN-aineisto on keskeinen käytettävissä oleva sekä eri jäsenmaiden ja niiden osa-alueiden väliseen tarkasteluun suoraan sopiva vertailuaineisto. Arviointiin on otettu tuotantoedellytyksiltään Suomeen vertailtavissa olevat FADN-alueet: vertailualue A (Etelä- ja Keski-Ruotsin Slättbygdsän), vertailualue B (Tanska, kokonaan yhtä FADN-alueita), vertailualue C (Saksan Schleswig-Holstein) ja vertailualue D (Yhdistyneiden kuningaskuntien Skotlanti). Suomesta vertailussa on Etelä-Suomen FADN-alue, joka vastaa varsin tarkkaan vuoristoalueen ulkopuolista luonnonhaitta-alueita Suomessa. Lähin vertailualue on maatalousvaltainen Etelä- ja Keski-Ruotsin Slättbygdsän, joka on lähes kokonaan luonnonhaitta-alueen ulkopuolella. Joissain rajatuissa osissa tätä aluetta maksetaan nykymuotoista luonnonhaittakorvausta kotieläintilojen nurmille, mutta viljalle tai muille peltokasveille tukea ei alueella makseta. Siten peltokasvintuotannon yleistä luonnonhaittaa arvioitaessa Slättbygdsän on asetuksen (EU) N:o 1305/2013 mukainen Etelä-Suomeen verrattavissa oleva alue.

Kylmyyden takia kasvukausi jää Suomessa hyvin lyhyeksi ja viljelykasveille olennainen tehoisa lämpösumma jää pieneksi. Suhteessa näihin kasvuolojen kriteereihin luonnonhaitta on Suomen viljelyoloissa nähtävissä erityisesti alhaisina keskisatoina. Samalla epäsuotuisten alueiden panoskäyttö on saataviin satoihin nähden suhteessa suurempaa kuin suotuisilla alueilla. Nämä lisäkustannukset tulevat huomioitua, kun arviointiin sisällytetään viljelyn muuttuvat kustannukset ja yleiskustannukset. Arvioinnin keskeiseen GVA-indikaattoriin eivät sisälly eri avustukset ja tuet, joilla osaltaan pyritään kompensoimaan alueiden välisiä eroja muilla yhteisen maatalouspolitiikan mukaisilla perusteilla.

Kylmiin viljelyoloihin perustuva luonnonhaitta näkyy selkeimmin peltokasvituotannossa, minkä vuoksi yleiseen luonnonhaitan arviointiin on valittu kasvinviljelytilat (field crop farms). Sama yleinen luonnonhaitta heikentää kaikkien Etelä-Suomen tilojen kannattavuutta, koska myös kotieläintaloudessa peltoviljely on olennainen osa tuotantoprosessia. Matala viljelykasvien satotaso ja lannankäsittelyä ohjaavat ympäristösäädökset edellyttävät, että kotieläintiloilla on suhteellisen paljon omaa peltoviljelyä. Etelä-Suomessa pelkästään kasvinviljelytiloilla on valtaosa, yli 60 % alueen viljelymaasta, joten peltokasvien viljely on selvästi vallitseva alueen viljelyjärjestelmä. Siten yleinen hehtaarikohtaisen luonnonhaitan määrittäminen peltokasviviljelyn bruttoarvonlisäyksen avulla on perusteltu vertailutapa.

Tilakoko vaihtelee tarkasteltavilla alueilla ja siksi vertailun mahdollistamiseksi euromääräiset indikaattorit lasketaan viljeltyä hehtaaria kohti. Kasvinviljelyssä luonnonolot aiheuttavat huomattavia vuosivaihteluita satoihin, tuottoon ja edelleen indikaattorien arvoihin. Tämän vuoksi tarkastelu on tehty viiden vuoden keskiarvona (2012–2016). Tilivuosi 2016 on uusin, mikä on saatavissa FADN-aluejaolla EU:n FADN-aineistosta. Keskiarvo lasketaan vuositulosten keskiarvona ja vuositulokset ovat kunkin vuoden hintatasossa.

Indikaattori eli bruttoarvonlisäys (GVA, Gross Value Added) on laskettu hehtaaria kohti seuraavasti: EU:n FADN-järjestelmän mukaisesta keskimääräisestä kokonaistuotosta pl. tuet (Total output, SE131) on vähennetty viljelyn muuttuvat kustannukset ja yleiskustannukset eli välituotekäyttö (Total intermediate consumption, SE275) ja erotus on jaettu tilojen keskimääräisellä peltoalalla. Tulokset ovat viiden vuoden keskiarvona vertailualue A:lla 454 €/ha, vertailualue B:llä 1 155 €/ha, vertailualue C:llä 665 €/ha, vertailualue D:llä 465 €/ha ja Etelä-Suomen FADN-alueella -69 €/ha (Kuva 1).

Kuva 1. Hehtaaria kohti laskettu GVA-indikaattori FADN-aineiston kasvinviljelytiloilla vuosien 2012–2016 keskiarvona.

Tällä indikaattorilla laskettuna luonnonhaittaa kuvaava bruttoarvonlisäyksen ero kasvinviljelyssä on Etelä-Suomen ja keskeisen vertailualueen eli Ruotsin Slättbygdsänin välillä 523 €/ha. Muihin analyysin vertailualueisiin verrattuna ero kasvaa vielä selvästi tätä suuremmaksi. Ero vertailualueisiin perustuu suoraan siihen, että Etelä-Suomessa hehtaariohtainen tuotto eli satotaso on vertailualueita matalampi ja samalla sadontuottamisen välittömät kustannukset ovat korkeat. Luonnonhaitan takia esimerkiksi yhden viljatonnin tuotanto on Suomessa olennaisesti kalliimpaa kuin vertailualueilla. Suomen luonnonhaitta-alueen biofyysisillä perusteilla eli matalasta lämpötilasta aiheutuvalla lyhyellä kasvukaudella ja pienellä vuotuisella lämpösummalla on suora yhteys näihin kasvinviljelyn vertailutuloksiin.

Suunnitellut tuen yksikkötukimäärät ja alustava rahoitus

Suunnitellut yksikkötukimäärät tai rahoitus	2023	2024	2025	2026	2027
Rahoitus €/ha (keskimäärin)					
- vuoristoalue (C-alue)	242 €	242 €	242 €	242 €	242 €
- alueet, joilla luonnonolosuhteista johtuvia rajoitteita (AB-alue)	217 €	217 €	217 €	217 €	217 €

Määrien oikeutus:

enimmäisylätaso (%) tai enimmäismäärä:

Vuosittaiset tuotokset

	2023	2024	2025	2026	2027
O.11 Number of hectares receiving support for areas facing natural or specific constraints, including a breakdown per type of areas					
- vuoristoalueet	1 165 000	1 165 000	1 165 000	1 165 000	1 165 000
- alueet, joilla luonnonolosuhteista johtuvia rajoitteita	1 035 000	1 035 000	1 035 000	1 035 000	1 035 000

Alustava toimenpiteen kokonaisrahoitus

suunniteltu tuotos x yksikkötukimäärä	2023	2024	2025	2026	2027
- vuoristoalueet					
- alueet, joilla luonnonolosuhteista johtuvia rajoitteita					
Yhteensä alustava kokonaisrahoitus milj. €	507	507	507	507	507